HPV-vrij GENK

SCRIPT voor BUURTWERKERS

BE-NON-02898 – Date of Last Revision 06/2026

Gesprekskader & praktische gids voor professionals in de wijk

HPV-vrij Genk is een lokaal preventieproject waarin **apothekers, huisartsen, buurtmedewerkers** en partners samen inzetten op:

- het **verhogen van kennis** over HPV en HPV-gerelateerde kankers,
- het **verlagen van drempels** naar **vaccinatie en screening**.

HPV – hoe, wat, waarom?

HPV staat voor **humaan papillomavirus**. Het is één van de **meest voorkomende virussen** in België en wereldwijd.

- Er bestaan **meer dan 200 verschillende types HPV** die zowel bij mannen als bij vrouwen voorkomen op de inwendige en uitwendige geslachtsdelen, de anusstreek, bepaalde delen van de huid en in de mond. [1]
- **Meer dan 80% van de seksueel actieve bevolking komt in contact met HPV.[2]** De helft van deze populatie is tussen 15 en 24 jaar oud en de andere helft tussen 24 en 59 jaar. [3]

In bijna 90% van de gevallen [4]:

- ruimt het lichaam het virus **vanzelf op binnen 2 à 3 jaar**
- zijn er **geen klachten of symptomen**

Bij 10% van de gevallen [4]:

- blijft het virus aanwezig
- en kunnen bepaalde **hoogrisico-HPV-types** leiden tot kanker

HPV kan onder andere leiden tot [4]:

- **baarmoederhalskanker**
- maar ook andere kankers bij **vrouwen én mannen**, zoals hoofd- en halskanker, anuskanker en genitale kankers
- anogenitale wratten

HPV: Humaan Papilloma Virus
CLB: Centrum voor Leerlingenbegeleiding
HIV: Human Immunodeficiency Virus
AIDS: Acquired Immunodeficiency Syndrome
SOA: Seksueel Overdraagbare Aandoening
MSM(W): Men who have Sex with Men (and Women)

Belangrijke boodschap:

HPV is geen teken van fout of risicogedrag.
Het is een veelvoorkomend virus, en precies daarom is preventie zo belangrijk.

HPV-gerelateerde kankers zijn grotendeels te voorkomen en kunnen met behulp van vaccinatie en screening geëlimineerd worden. Deze ambitie is duidelijk vastgelegd in het **Europe's Beating Cancer Plan**. [5]

Dat deze ambitie haalbaar is, blijkt uit internationale voorbeelden: **Zweden** heeft in meerdere regio's aangetoond dat eliminatie van HPV-gerelateerde kankers mogelijk is door een sterke combinatie van **vaccinatie, screening en een datagedreven aanpak**.

Concreet zet Zweden in op 3 verschillende pijlers:

- HPV-vaccinatie van jongens en meisjes als onderdeel van het schoolprogramma met als doel een vaccinatiegraad van 90%
- Inhaalvaccinatie tegen HPV werd tijdelijk aangeboden tijdens een screeningsbezoek voor vrouwen geboren tussen 1994 en 1999 met een streefdekkingsgraad van 70%. Inhaalvaccinatie wordt in de meeste regio's aangeboden tot de leeftijd van 26 jaar.
- Alle vrouwen vanaf 23 jaar worden uitgenodigd door het nationale screeningsprogramma voor baarmoederhalskanker voor een screening op HPV (met zelfafnamesets) . [6-8]

HPV: Humaan Papilloma Virus
CLB: Centrum voor Leerlingenbegeleiding
HIV: Human Immunodeficiency Virus
AIDS: Acquired Immunodeficiency Syndrome
SOA: Seksueel Overdraagbare Aandoening
MSM(W): Men who have Sex with Men (and Women)

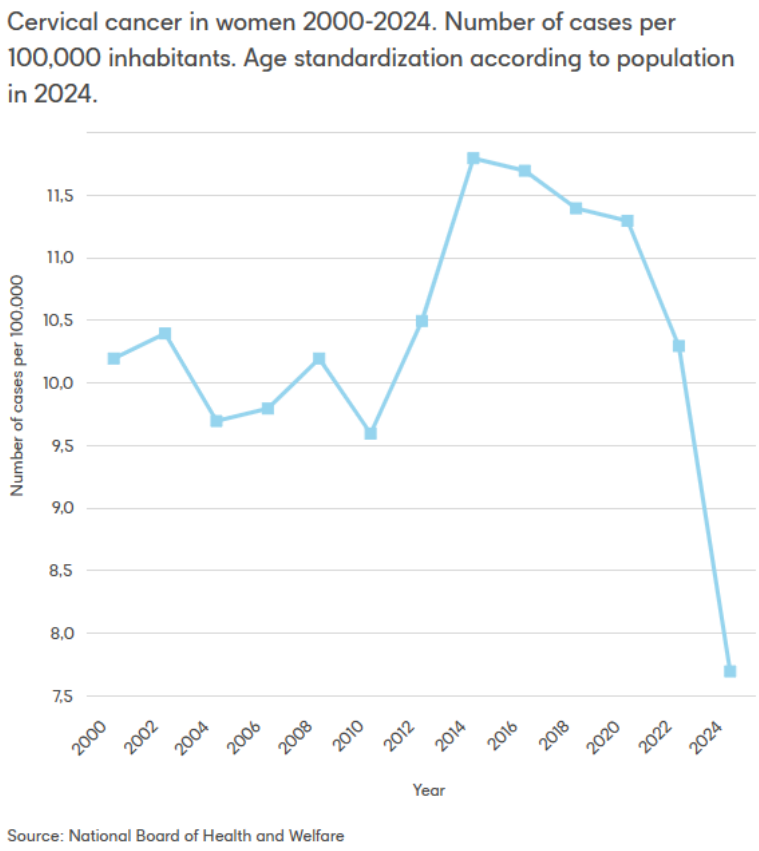

Fig. 1: Incidentie van het aantal baarmoederhalskanker diagnoses in Zweden
Bron: Statistik livmoderhalscancer. (2024). Cancerfonden (Cervical cancer statistics – mortality and survival | The Swedish Cancer Society)

Ook in België wordt deze doelstelling steeds concreter. In **maart 2026** werd opnieuw een **white paper** voorgesteld in het parlement met aanbevelingen rond [9]:

- Het verhogen van de HPV-vaccinatiegraad tot 90% bij jongens en meisjes en het behouden van dat niveau,
- Implementatie van inhaalvaccinatie voor mannen en vrouwen tot en met 30 jaar,
- Het verhogen van de deelname aan screening en de implementatie van HPV-testing,
- Een beter gebruik van data over vaccinatiegraad en de link leggen met kankerregisters,
- en vooral: **duurzame samenwerking tussen verschillende** stakeholders.

HPV-eliminatie vraagt dus geen individuele inspanning, maar **een gezamenlijke aanpak**.

HPV: Humaan Papilloma Virus
CLB: Centrum voor Leerlingenbegeleiding
HIV: Human Immunodeficiency Virus
AIDS: Acquired Immunodeficiency Syndrome
SOA: Seksueel Overdraagbare Aandoening
MSM(W): Men who have Sex with Men (and Women)

HPV-vaccinatie in België

- Het **HPV-vaccin wordt gratis aangeboden aan jongens en meisjes in het 1e middelbaar** in het kader van het schoolprogramma [10]
    - via het CLB op school of via een arts tot de leeftijd van 15 jaar
- **Inhaalvaccinatie** werd vanaf 1 juni 2026 uitgebreid voor mannen en vrouwen tot 30 jaar en voor immuungecompromitteerde personen tot 45 jaar [11]
    - Via een arts
        - Het vaccin kan met een voorschrift gehaald worden bij de apotheker, toediening gebeurt door een arts
        - Het vaccin wordt deels terugbetaald
- Het standaardschema bestaat uit [4]:
    - **2 dosissen** (6 maanden interval) bij jongens en meisjes van 9-14 jaar
    - **3 dosissen** (op 0, 2 en 6 maanden) bij iedereen vanaf 15 jaar

---

Screening en bevolkingsonderzoek in Vlaanderen [12]

- Personen met een baarmoeder van 25 tot en met 29 jaar: uitnodiging voor een uitstrijkje om de 3 jaar
    - Via huisarts of gynaecoloog (enkel consultatie te betalen)
    - Het uitstrijkje wordt onderzocht op de aanwezigheid van afwijkende cellen -> bij afwijkende cellen wordt verder getest op de aanwezigheid van HPV
- Personen met een baarmoeder van 30 tot en met 64 jaar: uitnodiging voor een uitstrijkje om de 5 jaar
    - Via huisarts of gynaecoloog (enkel consultatie te betalen)
    - Het uitstrijkje wordt onderzocht op de aanwezigheid van HPV -> bij aanwezigheid van HPV wordt het staal getest op de aanwezigheid van afwijkende cellen

HPV: Humaan Papilloma Virus
CLB: Centrum voor Leerlingenbegeleiding
HIV: Human Immunodeficiency Virus
AIDS: Acquired Immunodeficiency Syndrome
SOA: Seksueel Overdraagbare Aandoening
MSM(W): Men who have Sex with Men (and Women)

Gezamenlijke communicatieprincipes

Voor **alle** betrokken professionals:

✅ Spreek positief over gezondheid, bescherming en preventie
✅ Gebruik eenvoudige, duidelijke taal
✅ Vermijd schuld, schaamte of seksualiserende termen
✅ Stel vragen, luister en beantwoord twijfels. Erken vragen en twijfels als normaal
✅ Verwijs warm door binnen het lokale netwerk
✅ Focus op gelijkenissen en maak geen assumpties over mogelijke verschillen
✅ Presenteer preventie als de norm – de meeste mensen staan hier open tegenover
✅ Gebruik inclusieve termen (‘wij als ouders’, ‘binnen onze samenleving’, …)

❌ Geen medische discussie forceren
❌ Geen druk uitoefenen
❌ Geen tegenstrijdige boodschappen
❌ Geen vermelding van productnamen
❌ Herhaal geen mythes, ook niet om ze te ontkrachten

---

2. Rolgerichte leidraad binnen HPV-vrij Genk

🤝 **BUURTMEDEWERKERS IN HPV-VRIJ GENK**

Rol in het project

- Vertrouwensband met buurtbewoners
- Gesprekken openen waar zorg vaak veraf voelt
- Brug maken tussen leefwereld en zorg
- Mensen warm toeleiden naar zorgverleners

HPV: Humaan Papilloma Virus
CLB: Centrum voor Leerlingenbegeleiding
HIV: Human Immunodeficiency Virus
AIDS: Acquired Immunodeficiency Syndrome
SOA: Seksueel Overdraagbare Aandoening
MSM(W): Men who have Sex with Men (and Women)

Gesprek starten

“We werken in Genk rond gezondheid en hoe je ziekte kan voorkomen. Mag ik iets delen over bescherming tegen kanker?”

“In de buurt proberen we gezondheidsthema’s bespreekbaar te maken. HPV is daar één van. Heeft u daar al iets over gehoord?”

- Informeren in begrijpelijke taal
- Misverstanden en drempels bespreekbaar maken
- Mensen geruststellen en normaliseren
- Doorverwijzen naar huisarts of apotheker
- Verbindende rol opnemen in de buurt

Mogelijke formuleringen:

- “Ik kan u al wat algemene uitleg geven, en samen bekijken waar u terecht kunt voor verdere medische opvolging.”
- “Als u wilt, kan ik u helpen om de juiste stap te zetten naar de huisarts.”
- “We werken hier samen met apothekers en huisartsen zodat mensen niet alleen staan met zulke vragen.”

Wat buurtmedewerkers wél/niet doen

✅ Info delen
✅ Vragen normaliseren
✅ Doorverwijzen binnen het buurtzorgteam

❌ Geen medisch advies
❌ Geen vaccinatie of screening aanbevelen op individuele basis

---

HPV: Humaan Papilloma Virus
CLB: Centrum voor Leerlingenbegeleiding
HIV: Human Immunodeficiency Virus
AIDS: Acquired Immunodeficiency Syndrome
SOA: Seksueel Overdraagbare Aandoening
MSM(W): Men who have Sex with Men (and Women)

Doorverwijzing binnen HPV-vrij Genk

- Vaccinatie: huisarts
- Screening: huisarts of gynaecoloog
- Extra info:

  Flyer HPV-vrij Genk

  Baarmoederhalskanker en andere HPV-kankers kunnen uitgeroeid worden tegen 2030
  Humaan papillomavirus (HPV) | Departement Zorg (vaccinatie)

  Home | Baarmoederhalskanker (screening)

Vaak gestelde vragen

HPV en baarmoederhalskanker

- **Hoe kan ik met HPV worden besmet?**
  HPV is een seksueel overdraagbare aandoening. Iedereen die seksueel actief is of het ooit was kan besmet zijn. Het virus kan ook overgedragen worden door intiem lichaamscontact. Condooms verminderen de kans op besmetting maar beschermen je niet volledig tegen een HPV-infectie. [10]
- **Komt besmetting met HPV vaak voor?**
  Het virus komt vaak voor, meer dan 80% van de seksueel actieve bevolking komt er minstens één keer in contact mee.
  In de meeste gevallen (tot 90%) is het virus 2 à 3 jaar later weer verdwenen. Intussen kun je het, zonder het te weten, wel doorgeven. [2]
- **Kunnen jongens ook een HPV-infectie krijgen?**
  Ja, jongens kunnen net zo goed een HPV-infectie oplopen en doorgeven, omdat het virus via intiem contact wordt verspreid. Hoewel jongens geen baarmoederhalskanker kunnen krijgen, kunnen bepaalde HPV-types ook bij hen andere vormen van kanker veroorzaken, zoals aan de penis, anus en hoofd- en hals. [4]

HPV: Humaan Papilloma Virus
CLB: Centrum voor Leerlingenbegeleiding
HIV: Human Immunodeficiency Virus
AIDS: Acquired Immunodeficiency Syndrome
SOA: Seksueel Overdraagbare Aandoening
MSM(W): Men who have Sex with Men (and Women)

- **Kan je het virus ook krijgen door huid-op-huidcontact?**
  Ja, vooral door contact met de huid in de schaamstreek. [4]
- **Kan je ook besmet raken met HPV als je weinig of maar één seksuele partner hebt gehad?**
  Ja, HPV wordt overgedragen via intiem contact. Omdat het virus vaak geen klachten geeft, kan iemand het ongemerkt opgelopen hebben en doorgeven. Daardoor kun je ook besmet raken, zelfs als je weinig partners hebt gehad.
- **Hoe kan ik een HPV-besmetting voorkomen?**
  1. Het vaccin: het vaccin helpt bescherming tegen besmetting met enkele types van het HPV-virus die kunnen leiden tot baarmoederhalskanker en andere kankers.
  2. Een condoom biedt geen volledige bescherming tegen besmetting, het vermindert het risico op besmetting met ongeveer 70%. Intiem lichaamscontact, vooral met de schaamstreek, kan al volstaan om het virus over te dragen. [4]
- **Kan HPV naast baarmoederhalskanker ook andere kankers veroorzaken?**
  Ja. Afhankelijk van het type HPV kunnen ze aanleiding geven tot:
  - vaginale kanker
  - kanker van de schaamlippen
  - peniskanker
  - kanker aan de anus
  - hoofd- en halskanker

  HPV kan ook genitale wratten en recurrente respiratoire papillomatosen veroorzaken. [4]
- **Komt baarmoederhalskanker vaak voor?**
  In Vlaanderen wordt bij screening jaarlijks bij 3.800 vrouwen voorletsels van baarmoederhalskanker opgespoord en ongeveer 250 vrouwen wordt baarmoederhalskanker vastgesteld. [13]
- **Wat zijn de risicofactoren?**
  Iedereen die (ooit) seksueel actief is (geweest) kan het humaan papillomavirus oplopen, het is namelijk een seksueel overdraagbare aandoening die erg besmettelijk is. Het virus is zo wijd verspreid dat 80% van alle vrouwen ooit tijdens hun seksueel actieve leven een HPV-besmetting krijgt.
  Wanneer de baarmoederhals besmet wordt met het humaan papillomavirus, wordt in 80 tot 90% van de besmettingen dit virus opgeruimd door het afweersysteem zelf. Bij 10% tot 20% van de vrouwen die besmet raken, blijft het virus sluimeren. [4]

  Er zijn verschillende factoren die het risico op het ontstaan van baarmoederhalskanker verhogen. Aan sommige kan je niets veranderen, aan andere wel.

HPV: Humaan Papilloma Virus
CLB: Centrum voor Leerlingenbegeleiding
HIV: Human Immunodeficiency Virus
AIDS: Acquired Immunodeficiency Syndrome
SOA: Seksueel Overdraagbare Aandoening
MSM(W): Men who have Sex with Men (and Women)

Roken
Baarmoederhalskanker komt vaker voor bij vrouwen die roken. Onderzoek wijst uit dat bij rokers het afweersysteem minder goed werkt. Het lichaam heeft dan meer moeite om een HPV-besmetting op te ruimen. Rokers hebben daarom een groter risico op blijvende HPV-besmettingen. [14]

Geen uitstrijkje laten nemen
Baarmoederhalskanker komt vaker voor bij vrouwen die nooit een uitstrijkje laten nemen omdat een uitstrijkje de voorlopers van baarmoederhalskanker opspoort. Deze voorlopers kunnen vroegtijdig behandeld worden, voordat er kanker ontstaat.

Leeftijd
De ziekte komt voor op alle leeftijden, maar de meeste diagnoses komen voor bij vrouwen tussen 40 en 64 jaar. Het aantal vrouwen bij wie voorletsels van baarmoederhalskanker opgespoord worden via screening is het hoogst tussen de leeftijd van 25 en 34 jaar. [15]

Infectie met andere SOA's

Een eerdere SOA, zoals chlamydia of genitale wratten, verhoogt het risico op een HPV-besmetting, deels omdat dit vaak samenhangt met seksueel gedrag en een mogelijk verzwakt afweersysteem. Er is een sterk verband tussen seksueel gedrag (zoals het aantal seksuele partners) en HPV-infectie. [16]

Verzwakt afweersysteem
Vrouwen met een verzwakt afweersysteem kunnen minder gemakkelijk een HPV-besmetting opruimen. Baarmoederhalskanker komt daarom vaker voor bij vrouwen met hiv en aids en bij vrouwen die medicatie nemen die het afweersysteem onderdrukt, bijvoorbeeld vrouwen die een orgaantransplantatie hebben ondergaan. [16]

MSM en MSMW
Infecties met het HPV-virus komen vaker voor bij mannen die seks hebben met mannen (MSM) en bij mannen die seks hebben met mannen en vrouwen (MSMW). [4]

- **Waarom is baarmoederhalskanker in een vroeg stadium opsporen zo belangrijk?**
  Via screening worden afwijkende cellen in de baarmoederhals opgespoord, die op lange termijn kunnen evolueren in baarmoederhalskanker. Deze cellen kunnen operatief verwijderd worden vooraleer er sprake is van baarmoederhalskanker. [12]

HPV: Humaan Papilloma Virus
CLB: Centrum voor Leerlingenbegeleiding
HIV: Human Immunodeficiency Virus
AIDS: Acquired Immunodeficiency Syndrome
SOA: Seksueel Overdraagbare Aandoening
MSM(W): Men who have Sex with Men (and Women)

- **Ik gebruik altijd een condoom. Kan ik dan besmet raken met HPV?**
  Ja. Maar het risico is wel 70% kleiner. Condooms kunnen dus veel besmettingen voorkomen. Maar ook als je altijd een condoom gebruikt, kun je besmet raken. Dat komt doordat het virus zich in en rond de vagina en op en rond de penis bevindt. Tijdens het vrijen kan het ook op andere plekken terechtkomen, zoals op de handen of in de mond. Dit geldt ook voor het vrouwencondoom. [4]
- **Ik ben lesbisch, kan ik dan besmet geraken met HPV?**
  Ook als je lesbisch bent kan je besmet geraken met HPV. Je raakt besmet door te vrijen met iemand die een HPV-besmetting heeft. Het virus zit in en rond de vagina, maar kan tijdens het vrijen ook op andere plekken komen. Aan de handen of in de mond, bijvoorbeeld.
- **Kan een gezonde levensstijl baarmoederhalskanker voorkomen?**
  Waarschijnlijk niet. Een gezonde levensstijl kan het risico op baarmoederhalskanker zeker helpen verminderen, maar het kan het niet helemaal voorkomen. Baarmoederhalskanker wordt vooral veroorzaakt door een infectie met bepaalde types van het humaan papillomavirus (HPV). Daarom blijft screening door middel van een regelmatig uitstrijkje en HPV-vaccinatie de belangrijkste maatregelen voor preventie.
- **Hoe lang duurt het voordat je baarmoederhalskanker krijgt?**
  Er kan meestal 10 tot 15 jaar verstrijken tussen de besmetting met HPV en de ontwikkeling van baarmoederhalskanker. [4]

<u>Vaccinatie</u>

- **Ik ben gevaccineerd tegen HPV. Moet ik dan nog een uitstrijkje laten nemen?**
  Ja. Ook na volledige vaccinatie blijft een uitstrijkje aangewezen vanaf het moment dat je seksueel actief bent. Het huidige vaccin biedt bescherming tegen 9 HPV-types, die samen ongeveer 90% van de gevallen van baarmoederhalskanker veroorzaken. [4]
- **Waarom heb ik twee/drie inentingen nodig?**
  Na één inenting maakt je lichaam onvoldoende afweerstoffen aan om goed en langdurig beschermd te zijn tegen HPV. Bij de tweede inenting wordt de afweerreactie versterkt en ben je voldoende beschermd, na de leeftijd van 15 jaar wordt er best nog een derde inenting toegediend. Stoppen na één vaccinatie is niet gevaarlijk, maar biedt minder goede bescherming tegen het virus. Het is dus best om je vaccinatie te vervolledigen. [10]
- **Moet ik wachten tot na mijn eerste menstruatie om mij te laten vaccineren tegen HPV?**
  Nee, dat is niet nodig. Menstruaties hebben niets te maken met HPV-infecties.

HPV: Humaan Papilloma Virus
CLB: Centrum voor Leerlingenbegeleiding
HIV: Human Immunodeficiency Virus
AIDS: Acquired Immunodeficiency Syndrome
SOA: Seksueel Overdraagbare Aandoening
MSM(W): Men who have Sex with Men (and Women)

- **Kan je na de inenting nog baarmoederhalskanker krijgen?**
  Ja, dat kan, maar de kans is veel kleiner. Het vaccin beschermt tegen de belangrijkste HPV-types die verantwoordelijk zijn voor baarmoederhalskanker. Ongeveer 10% van de gevallen wordt veroorzaakt door andere HPV-types waartegen het vaccin niet beschermt. [4]
- **Moet ik mij na een tijd laten hervaccineren?**
  Na vaccinatie ben je minstens 10 jaar beschermd. Voorlopig is er geen bewijs dat een boosterdosis nodig is en biedt het vaccin waarschijnlijk op lange termijn bescherming. [10]
- **Heeft het zin om mij te laten vaccineren als ik al seks gehad heb? Is vaccinatie ook nuttig op volwassen leeftijd?**
  Ja, het blijft wel zinvol om je zo vroeg mogelijk te laten vaccineren. De werkzaamheid van het HPV-vaccin is aangetoond tot de leeftijd van 45 jaar, al neemt die af met de leeftijd. Ook op volwassen leeftijd kan het vaccin nog bescherming bieden tegen nieuwe infecties. Zelfs als je al eerder een HPV-infectie hebt gehad, kan het vaccin nog steeds bescherming bieden tegen de HPV-types die in het vaccin zijn opgenomen. [17]
- **Heeft de inenting bijwerkingen?**
  HPV-vaccinatie wordt over het algemeen goed verdragen, maar net zoals bij andere vaccins kunnen ook deze vaccins bijwerkingen hebben. De meest voorkomende bijwerkingen zijn pijn, zwelling en roodheid op de plek van injectie en hoofdpijn. Sommige mensen hebben jeuk, een rode huid of zwelling op de prikplek. Andere mogelijke klachten zijn buikpijn, misselijkheid, moeheid, hoofdpijn en koorts, maar deze zijn meestal mild en verdwijnen vanzelf. [4]
- **Kan het vaccin onvruchtbaarheid veroorzaken?**
  Nee, het vaccin heeft geen invloed op je voortplantingsorganen en bevat geen hormonen. Er is aangetoond dat het geen onvruchtbaarheid veroorzaakt. [18]

<u>Screening en uitstrijkje</u>

- **Waarom wordt een uitstrijkje niet op HPV getest onder de 30 jaar?**
  Bij jonge vrouwen is de kans op een kortdurende HPV-infectie groter. Bijna altijd ruimt het lichaam dit HPV en de afwijkende cellen zelf op. Te veel jonge vrouwen zouden onterecht verwezen worden voor vervolgonderzoeken of zich zo onnodig ongerust maken. [19]
- **Ik ben gevaccineerd tegen HPV. Moet ik dan nog een uitstrijkje laten nemen?**
  Ja. Ook na volledige vaccinatie blijft een uitstrijkje aangewezen vanaf het moment dat je seksueel actief bent. Het vaccin biedt immers geen 100% bescherming tegen een HPV-infectie. [12]

HPV: Humaan Papilloma Virus
CLB: Centrum voor Leerlingenbegeleiding
HIV: Human Immunodeficiency Virus
AIDS: Acquired Immunodeficiency Syndrome
SOA: Seksueel Overdraagbare Aandoening
MSM(W): Men who have Sex with Men (and Women)

- **Ik ben 65 jaar, kan ik dan ook een gratis uitstrijkje laten nemen?**
  Baarmoederhalskanker kan op elke leeftijd voorkomen, maar treft vooral vrouwen van 25 tot en met 64 jaar. Bij jongere en oudere vrouwen komt deze kanker nagenoeg nooit voor.
  Als je 65 jaar bent of ouder, heb je recht op één gratis uitstrijkje als je de tien voorgaande jaren niet gescreend bent geweest.
  Je betaalt dan enkel de consultatie bij je huisarts of gynaecoloog. Je ziekenfonds betaalt daarvan een deel terug.
  Deze regeling geldt vanaf 1 januari van het kalenderjaar waarin je 65 jaar wordt. De vijfjaarlijkse terugbetaling voor het preventieve uitstrijkje loopt tot en met 31 december van het jaar waarin je 64 bent. Ben je 64 jaar en ontvang je een uitnodiging? Maak dan zo snel mogelijk een afspraak, zodat je nog een uitstrijkje kunt laten nemen binnen het kalenderjaar waarin je nog geen 65 wordt. [12]
- **Ik ben nog maagd, kan ik wel een uitstrijkje laten maken?**
  Ja, al is de kans op een voorstadium van baarmoederhalskanker of baarmoederhalskanker zelf heel erg klein. Vertel je arts dat je nog maagd bent. Je arts houdt daar rekening mee door bij het onderzoek een kleinere eendenbek te gebruiken.
  Als je nog nooit seksueel actief was, is de kans op een HPV-besmetting heel klein. Toch kun je besmet raken met HPV door intiem lichaamscontact in de schaamstreek. [12]
- **Ik ben transgender, moet ik mij laten screenen op baarmoederhalskanker?**
  Of je een uitnodiging ontvangt hangt af van de wijze waarop je geregistreerd staat bij het rijksregister (en natuurlijk je leeftijd). Iemand die momenteel bij het rijksregister als vrouw geregistreerd staat kan worden uitgenodigd en kan deelnemen. Iemand die momenteel als man geregistreerd staat kan niet worden uitgenodigd en kan niet deelnemen.

  Hieronder 2 situaties. Staat die van jou er niet tussen? Contacteer gerust de organisatie van het bevolkingsonderzoek via de website of volgend gratis telefoonnummer (080060160) voor meer informatie.

  1. Sta je bij het rijksregister momenteel als vrouw geregistreerd, en ben je als man geboren?
  Als transvrouw heb je geen baarmoederhals en heeft het dus ook geen zin om deel te nemen. Via deze website (Niet deelnemen bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker | Baarmoederhalskanker) kun je je definitief voor dit bevolkingsonderzoek afmelden. In de toekomst ontvang je dan geen uitnodiging meer.

HPV: Humaan Papilloma Virus
CLB: Centrum voor Leerlingenbegeleiding
HIV: Human Immunodeficiency Virus
AIDS: Acquired Immunodeficiency Syndrome
SOA: Seksueel Overdraagbare Aandoening
MSM(W): Men who have Sex with Men (and Women)

2. Sta je bij het rijksregister momenteel als man geregistreerd, en ben je als vrouw geboren?
Als je officieel als man geregistreerd staat, ontvang je in principe geen uitnodiging meer. Enkel wanneer je nog een baarmoederhals hebt, blijft een uitstrijkje aangewezen. Je kunt een uitstrijkje laten nemen zonder uitnodiging van het bevolkingsonderzoek. Bespreek dit met je arts.
Een preventief uitstrijkje wordt om de drie jaar terugbetaald voor vrouwen van 25 tot en met 29 jaar en om de vijf jaar voor vrouwen van 30 tot en met 64 jaar. Een preventief uitstrijkje is gratis als de tijd tussen twee uitstrijkjes gerespecteerd wordt, ongeacht het officiële geslacht van de persoon. [12]

Bronnen

1. *ECDC 2020. Guidance on HPV vaccination in EU countries: focus on boys, people living with HIV and 9-valent HPV vaccine introduction (europa.eu)*. [cited 2026 05]; Available from: https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Guidance-on-HPV-vaccination-in-EU-countries2020-03-30.pdf.
2. Chesson, H.W., et al., *The estimated lifetime probability of acquiring human papillomavirus in the United States*. Sex Transm Dis, 2014. **41**(11): p. 660-4.
3. Satterwhite, C.L., et al., *Sexually transmitted infections among US women and men: prevalence and incidence estimates, 2008*. Sex Transm Dis, 2013. **40**(3): p. 187-93.
4. *Hoge Gezondheidsraad. Vaccinatie tegen infecties veroorzaakt door het humaan papillomavirus. Brussel: HGR;* . 2017(Advies nr. 9181).
5. *European Commission, "Europe's Beating Cancer Plan"*. .
6. Arroyo Muhr, L.S., et al., *Concomitant human papillomavirus (HPV) vaccination and screening for elimination of HPV and cervical cancer.* Nat Commun, 2024. **15**(1): p. 3679.
7. *J Dillner, M Elfström, I Baussano (November 2021). The EVEN FASTER concept for cervical cancer elimination. www.HPVWorld.com, 182*. [cited 2026 05]; Available from: https://www.hpvworld.com/articles/the-even-faster-concept-for-cervical-cancer-elimination/.
8. *Vaccination against HPV in Sweden | Cancercentrum*. Available from: https://cancercentrum.se/preventiontidigupptackt/prevention/vaccination.675.html.

HPV: Humaan Papilloma Virus
CLB: Centrum voor Leerlingenbegeleiding
HIV: Human Immunodeficiency Virus
AIDS: Acquired Immunodeficiency Syndrome
SOA: Seksueel Overdraagbare Aandoening
MSM(W): Men who have Sex with Men (and Women)

9. *Advancing public health: a roadmap to the implementation of tools required to eliminate HPV-related cancers and diseases in Belgium by 2030*. Available from: https://immunityforhealth.be/wp-content/uploads/2026/03/20260305-Eliminating-HPV-related-cancers-in-Belgium-update-whitepaper-update-2026_0305.pdf.
10. *Humaan Papillomavirus (HPV) - allesovervaccineren.be*. [cited 2026 05]; Available from: https://www.laatjevaccineren.be/ziektes/humaan-papillomavirus-hpv.
11. *HPV-vaccin wordt vanaf juni terugbetaald voor jongvolwassenen tot 30 jaar - VRT* [cited 2026 05]; Available from: https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2026/04/20/terugbetaling-hpv-vaccin/.
12. *Bevolkingsonderzoek - baarmoederhalskanker*. [cited 2026 05]; Available from: https://baarmoederhalskanker.bevolkingsonderzoek.be/nl/bhk/hoe-kan-ik-meedoen.
13. *Infosheet belangrijkste indicatoren Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker - screeningsjaar 2024, Centrum voor Kankeropsporing (CvKO), Belgian Cancer Registry (BCR) & Departement Zorg*. Available from: https://baarmoederhalskanker.bevolkingsonderzoek.be/sites/default/files/2025-10/Jaarfiche_BHK_2025_0.pdf.
14. International Collaboration of Epidemiological Studies of Cervical, C., et al., *Carcinoma of the cervix and tobacco smoking: collaborative reanalysis of individual data on 13,541 women with carcinoma of the cervix and 23,017 women without carcinoma of the cervix from 23 epidemiological studies.* Int J Cancer, 2006. **118**(6): p. 1481-95.
15. *Evaluatie Gezondheidsdoelstelling Bevolkingsonderzoeken naar Kanker, 2015-2020 - Centrum voor Kankeropsporing (CvKO), Belgian Cancer Registry (BCR) & Departement Zorg*. Available from: https://baarmoederhalskanker.bevolkingsonderzoek.be/sites/default/files/2024-03/Evaluatierapport%20BVO%20naar%20kanker%202015-2020_1.pdf.
16. Del Pino, M., et al., *Risk factors for human papillomavirus infection and disease: A targeted literature summary.* J Med Virol, 2024. **96**(2): p. e29420.
17. Joura, E.A., et al., *Immunogenicity and safety of a nine-valent human papillomavirus vaccine in women 27-45 years of age compared to women 16-26 years of age: An open-label phase 3 study.* Vaccine, 2021. **39**(20): p. 2800-2809.
18. Torella, M., et al., *Risk of Premature Ovarian Insufficiency after Human Papilloma Virus Vaccination: A PRISMA Systematic Review and Meta-Analysis of Current Evidence.* Vaccines (Basel), 2023. **11**(1).

HPV: Humaan Papilloma Virus
CLB: Centrum voor Leerlingenbegeleiding
HIV: Human Immunodeficiency Virus
AIDS: Acquired Immunodeficiency Syndrome
SOA: Seksueel Overdraagbare Aandoening
MSM(W): Men who have Sex with Men (and Women)

19. *Introductie van de HPV-test als primaire screeningstest voor de opsporing van baarmoederhalskanker in België | RIZIV* [cited 2026 06]; Available from: https://www.riziv.fgov.be/nl/nieuws/introductie-van-de-hpv-test-als-primaire-screeningstest-voor-de-opsporing-van-baarmoederhalskanker-in-belgie.

HPV: Humaan Papilloma Virus
CLB: Centrum voor Leerlingenbegeleiding
HIV: Human Immunodeficiency Virus
AIDS: Acquired Immunodeficiency Syndrome
SOA: Seksueel Overdraagbare Aandoening
MSM(W): Men who have Sex with Men (and Women)